

عنوان مقاله:

بررسی نقش قافیه در تحولات آوایی زبان فارسی

محل انتشار:

فصلنامه فنون ادبی، دوره 8، شماره 2 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

علی محمدی - استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

طاهره قاسمی دورآبادی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

خلاصه مقاله:

هدف این مقاله بررسی نقش انواع قافیه در سیر دگرگونی های آوایی و تلفظ واژگان در زبان فارسی است. بدین منظور، به اشعار شاعران فارسی از قرن چهارم تا قرن هشتم و به بیانی دوره رشد و تکوین زبان فارسی پرداخته شده است. قافیه همواره از ارکان مهم و کلیدی شعر فارسی بوده است. شاعران نیز پیوسته به قافیه اندیشیده اند و چنانکه از برخی نقد و نظرها و آثار منتقدان بلاغت پیداست، سرودن شعر با قافیه دشوار را نشان مهارت در شاعری دانسته اند. نویسندگان و صاحب نظران هم در باب آن بسیار سخن رانده، و مقفا بودن را علاوه بر موزون بودن از لوازم وجوبی شعر دانسته اند. از همین روست که از زمان های گذشته تا به امروز به قافیه توجه کرده و نقش هایی را برای آن ذکر کرده اند. بر اساس نتایج این پژوهش، قافیه باعث ماندگاری تلفظ های گوناگون از یک واژه می شود. دیگر اینکه قافیه، گویش ها و لهجه های گوناگون از زبان فارسی را در مناطق مختلف ایران به خوبی بیان می کند. همچنین رجوع شاعر به پاره ای از واژه های کهن تر به خاطر عنصر قافیه، دخل و تصرف های شاعر را در واژه هایی که در مرکز قافیه قرار می گیرند نشان می دهد و از همه مهم تر اینکه قافیه می تواند نشانه ای باشد برای بررسی تحولات زبانی که در طول زمان صورت گرفته است. در نهایت، به دلیل اشتراک هجای یکسان قوافی ابیات، یعنی روی و حرکات و تبعات آن به راحتی می توان تلفظ کل واژه هایی را که در قافیه قرار می گیرند، مشخص کرد.

کلمات کلیدی:

قافیه، شعر فارسی، تحولات زبان، تلفظ واژگان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1208035>

